

Τράπεζα θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13861

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

(μονάδες 5)

1. Η πρωτοβουλία για την οργάνωση των Σταυροφοριών προήλθε από τους ισχυρούς φεουδάρχες της Δυτικής Ευρώπης.
2. Το έργο της ανάκτησης της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους έφερε σε πέρας ο αυτοκράτορας της Νικαίας Μιχαήλ Παλαιολόγος.
3. Η Ρωσία φιλοδόξησε να γίνει κληρονόμος των πνευματικών παραδόσεων και πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.
4. Μετά την εφεύρεση της τυπογραφίας όλα τα πληθυσμιακά στρώματα της Δυτικής Ευρώπης ήρθαν σε επαφή με τις νέες εξελίξεις στις επιστήμες.
5. Το κίνημα του Λούθηρου υπήρξε ο πυρήνας μιας ευρύτερης μεταρρυθμιστικής έκρηξης σε όλη τη Δυτική Ευρώπη.

Απάντηση: 1. Λ (η πρωτοβουλία προήλθε από τον πάπα) 2. (Σ)., 3. (Σ), 4. Λ (η φιλομάθεια περιορίστηκε στις πόλεις, ο πληθυσμός στην επαρχία παρέμενε στην πλειοψηφία του αναλφάβητος και μακριά από τις εξελίξεις) 5. (Σ).

(2) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις περισσεύουν): αστικοποίηση, Βούλγαροι, μεταναστευτικός, στρατιωτικοποίηση, Σλάβοι, εποικιστικός, Θράκη, Μ. Ασία, θέματα.

Από τα μέσα του 7ου ως τα μέσα του 9ου αι. η _____ της βυζαντινής κοινωνίας εκφράζεται με την εμφάνιση των οικογενειακών επωνύμων και την οικοδόμηση πολλών κάστρων. Στις ευρωπαϊκές επαρχίες της αυτοκρατορίας είχαν εγκατασταθεί πολλοί _____. Το Βυζαντινό κράτος, για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, εφάρμοσε μια _____ πολιτική στο

πλαίσιο της οποίας πολλοί μικρασιατικοί πληθυσμοί μετακινήθηκαν και εγκαταστάθηκαν στις επαρχίες της _____ της Μακεδονίας και της Νότιας Ελλάδας. Την ίδια περίοδο με τη δημιουργία παράλιων _____ η αυτοκρατορία κατόρθωσε να θωρακίσει τις παράλιες περιοχές, αλλού σε μικρότερο και αλλού σε μεγαλύτερο βάθος.

(μονάδες 5)

Απάντηση: στρατικοποίηση, Σλάβοι, εποικιστική, Θράκης, θεμάτων

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, Ένδοξη Επανάσταση.

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 39 του σχολικού βιβλίου)

Ένδοξη Επανάσταση: Το 1688 με την Ένδοξη Επανάσταση η αγγλική αστική τάξη κατόρθωσε να επικρατήσει στην πολιτική σκηνή επιβάλλοντας τη συνταγματική μοναρχία και τον κοινοβουλευτισμό. Έκτοτε η χώρα αυτή θα αποτελέσει τον πόλο έλξης των ανθρώπων εκείνων που απεχθάνονται την απολυταρχία και θέλουν να ζήσουν σε συνθήκες φιλελευθερισμού. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 162 του σχολικού βιβλίου)

(μονάδες 8+7=15)

ΘΕΜΑ 2

2.α Πώς και πότε υποτάχθηκε το Βουλγαρικό κράτος του Σαμουήλ στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία;

Το 976, ο νέος ηγεμόνας των Βουλγάρων Σαμουήλ γίνεται ο αρχιτέκτονας ενός νέου βουλγαρικού κράτους με κέντρο τη βορειοδυτική Μακεδονία (Πρέσπα-Αχρίδα). Ο Σαμουήλ, στη συνέχεια, επεκτείνει τις βουλγαρικές κτήσεις μέχρι το Δούναβη και την κεντρική Ελλάδα. Η προέλαση του Σαμουήλ ανησύχησε το Βυζάντιο. Αρχικά ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β', επειδή αντιμετώπιζε τότε εσωτερικά προβλήματα, περιορίστηκε σε διπλωματικά μέτρα. Αργότερα όμως, οι Βυζαντινοί ανέπτυξαν έντονη στρατιωτική δράση κατά των Βουλγάρων με πρώτη επιτυχία στην περιοχή του Σπερχειού από τον στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό (997). Δεκαεννιά χρόνια αργότερα, το 1014, στη μάχη του Κλειδιού, κοντά στο Στρυμόνα, η νίκη των Βυζαντινών υπήρξε καθοριστική για την τύχη του βουλγαρικού κράτους: η

Βουλγαρία, το 1018, υποτάσσεται και προσαρτάται στο Βυζάντιο, που με τη σειρά του εφαρμόζει πολιτική εντατικού εξελληνισμού της Παλαιοβουλγαρικής Εκκλησίας.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 45 του σχολικού βιβλίου)

(μονάδες 13)

2.β. Ποια ήταν η νέα αντίληψη της Αναγέννησης σχετικά με την αγωγή και την επιστήμη;

(μονάδες 12)

Στη φράση του Έρασμου, σημαντικού εκπρόσωπου της ανθρωπιστικής κίνησης στην Ευρώπη, *οι άνθρωποι δε γεννιούνται, αλλά γίνονται* περικλείεται η αντίληψη του αναγεννησιακού ανθρώπου για το ρόλο και τη δύναμη της εκπαίδευσης. Αυτό το πνεύμα της αγωγής είναι διάχυτο στα κείμενα της αναγέννησης.

Πεποίθηση, εξάλλου, του ανθρώπου της εποχής ήταν ότι η επιστήμη εξελίσσεται με την παρατήρηση, την εμπειρία και το πείραμα.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 120 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική